

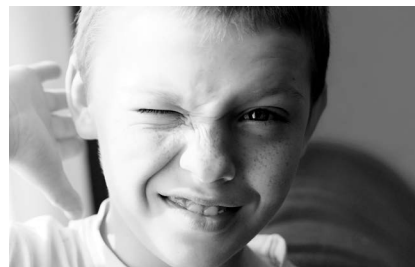
Norsk Tourette Forening

Vuona Tourehta Siebrre

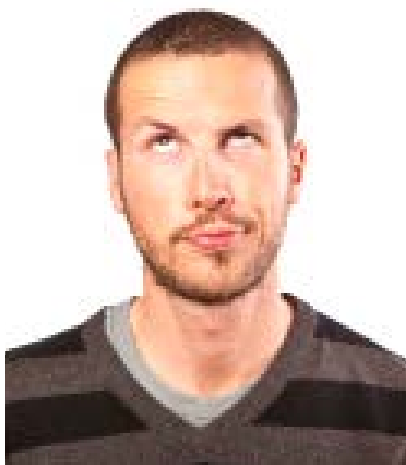

Snjámkket

Spiedtjit

Gåssåt

Rammkalit

Norsk Tourette Forening (NTF) la rijka-
vijddásasj siebrre Vuona rijkán, ja man
ulmme l máhtudagáv ja dádjadusáv juohket
Tourehta syndrávmá ja ietjá ticsadilij birra.

Tourehta syndrávmá (TS) la nevrobio-
logalasj dille mij máhtá árbbiduvvat, ja
man vuodo l gærddádis, ájggomahtes labu-
dime (motávrrálasj ticsa) ja ájggomahtes
jiena (vokálasj ticsa).

Dábálamos la symptávmá álggi árrat skávl-
láalldarin. Vuostasj symptávmá li álumusát
ticsa muodon, duola degu ilá állo tjalm-
merammkalimij ja vejmdallamij. Mo-
távrrálasj ticsa máhtti sirddet tjebedij,
álgijda, bajep ásiida rubmahin ja ietjá
ásiida rubmahin. Ticsa máhtti lassánit, jali
unnut, tjabu gá diertjesta jali gá la loajtto.
Álu vokálasj ticsa báhti vehik manjela gá
motávrrálasj ticsa. Ticsajt máhtá niejddet
oanegis ájggáj, ja álu tjavgabuv dáhpáduvvi
sijdan gá skávlán jali barggosajen.

Tourehta syndrávmá gávnnu ulmutijn
juohkka ulmusjtjerdas, ja gávnnu 3-4 gierde
álubuv álmáj ja nissunijn. Tourehta
syndrávmá luondulasj ávddánimen máhtá
árrat stuorra ieredus avta ulmutjis nuppe
ulmuttij, ja man garrasit ulmusj boadádallá
málssus oalle giehppis diles gitta alvos
dilláj. Ienemusáj ticsa e nav vájveda gá li
állessjattugin sjaddam.

Ienemusáj gænna l Tourehta syndrávmá,
siján li duoddegássjelisvuoda. Dábálamos li
ADHD ja bággoájádusá/bággodago (OCD).
Sierra oahppamgássjelisvuoda, hæhkkamo-
arre, oademgássjelisvuoda, ballo ja háddje,
li aj oassen muhtemijn. Muhtemijda máhtti
duoddegássjelisvuoda stuoráp hástalussan
árrat gá ticsa ietja. Tourehta syndrávmá
ij la máhttelis dálkudit vaj gáhtu, valla
dálkudime ulmme l symptávmájt unnedit.
Giehppis ticsa dábálatjat e rávka makkirik
dálkudimev.

Ulmusj Tourehta syndrávmáj vuostatjin
dárba dádjadusáv ietjas diagnávsá birra ja
viehkev birrusis daj hástalusáj ma tjuovvu.

Norsk Tourette Forening la siebrre
gájka siebrulattjajda gænna l Tourehta
syndrávmá (TS), sijá fámiljajda, rádnajda,
fáhkaulmuttijda ja ietjá berustiddijda.

Mij barggap vaj mijá siebrulattja oadtju
diehtet guoradallamij, máhttelisvuodaj ja
riektáj birra. Mij barggap vaj ulmutja Tou-
rehta syndrávmáj máhtti háldadit ietjas
árggabiejjev buoremusát gá máhttelis, ja
lagámus ulmuttij dilev buoredit sæmmiul-
musjbargo, addneoassásstema ja áhpa-
dusdájma baktu. Æjvvalimsajit hiebadit
mijá siebrulattjajda la vuoroduvvum. Akta
mijá ájnamos ulmij la gájka TSajn
galggi máhttet dábálasj iellemav viesot.
Mij sihtap máná galggi oadtjot árra ja riehta
diagnávsáv ja hiebadum skávlávádtsemav,
gánná oadtju dádjadusáv tjabu áhpadiddijis
ja oahppiis.

Diehtjuohkem la oalle ájnas oasse mijá
bargos. Miján la stuoves almodus siebru-
lasjbládes «2-rette», ja fállap rájdov diehto-
juohkemtjállagijis mijá næhttaoassásin.

Manen siebrulattjan diededit sæbrráj Norsk Tourette Forening?

• Siebrulasjbláde

Siebrulattjan NTFan, de oattjo siebru-
lasjbládev «2-rette» rájadum ietjat lusi.
Danna oattjo varámus ádásiit ma guoski
dasi mij dáfon dáhpáduvvá; fáhkadiedo,
oajvvadásá, ságastallama, seminára, báj-
kálasj dájma ja nav ájn. Mij diededip duv
dan birra mij dáhpáduvvá fáhkabirrusin.

• Máhttelisvuodav iehtjádijit iejvvit

NTFan li moadda dájmalasj fylkkasiebre.
Danna máhtá iejvvit iehtjádijit sæmmi
dilen. Fylkkasiebre ásadi moadda hávsskes
dájmajt, tjabu mánájda, nuorajda ja álles-
sjattugijda. Mijá sijddabielen www.touretteforeningen.no
gávna diedojt fylkkasiebrij
birra Vuona rijkán.

• Fálaldahka kursajda/seminárajda

NTFa ássat ietjas seminárajt ma li dássju
dan siebrulattjajda, tjabu dajda gejn la dia-
gnávssa ja gudi li lagámusá/æjgáda.

• Ráde ja bagádallam

Mij viehkedip diehtjuohkemijn, rádij ja
bagádallamij. Mijáv iejvvi kontávran tele-
fávná baktu mánnodagá rájes gitta duoras-
tahkaj.

• Bessat sæmmiulmuttij sáhkadit

Dárba gus náginijn sáhkadit? De válde
aktijvuodav avtajn mijá sæmmiulmuttijis.
Sij li ulmutja gejn li vásadásá gáhtu l
viessot TSajn ja/jali gáhtu l árrat lagámus/
æjgát náginij TSajn.

• Doarjjot ájnas ássjev

Siebrulattjan siebren Norsk Tourette
Forening, de viehkeda mijáv dahkat Tou-
rehta syndrávmá inebuv dábdos siebru-
dagán, ja hiebadit siebrudagáv ulmuttijda
TSajn. Gá siebrulattjan diededa, de nanni
NTFav siebren.

Ienep siebrulattja, ienep fábmol

Diedo siebrulasjvuoda birra siebren Norsk
Tourette Forening (NTF):

Gájka gænna l Tourehta syndrávmá (TS),
jali berusti TSavn, máhtti siebrulattjan árrat
NTFan.

Siebrulasjvuoda slája:

Oajvvesiebrulasj: Kr 380,- jahkáj.

Familljasiebrulasj (sæmmi adressajn gá
oajvvesiebrulasj): Kr 60,- jahkáj.

Diededit siebrulattjan la máhttelis tele-
fávná, mijá sijddabiele jali e-pásta baktu:
E-poassta: post@touretteforeningen.no
Sijddabielle: www.touretteforeningen.no
Telefávná: 31 41 10 55

Norsk Tourette Forening

Frankendalsveien 97, 3274 Larvik

Telefåvnna: 31 41 10 55

E-poassta: post@touretteforeningen.no

www.touretteforeningen.no

ISBN: 978-82-7835-043-0

LULESAMISK

